

Володимир Скляр

ЕТНІЧНИЙ СКЛАД НАСЕЛЕННЯ
УКРАЇНИ
1959–1989 рр.:
етномовні наслідки російщення

Володимир Скляр

ЕТНІЧНИЙ СКЛАД НАСЕЛЕННЯ
УКРАЇНИ

1959–1989 рр..

етномовні наслідки російщення

ББК 63.5(УКР)
С43

С43 Скляр, Володимир

Етнічний склад населення України 1959-1989 рр.: етномовні наслідки російщення/В.Скляр. - К.: Вид. центр "Просвіта", 2008. - 392 с.

ISBN 978-966-2133-19-6

На основі аналізу статистичних матеріалів переписів населення 1959, 1970, 1979, 1989 рр. досліджуються етномовні процеси в Україні, зокрема основні тенденції в змінах чисельності населення за етнічними та мовними ознаками. Визначаються чинники, які впливали на динаміку етнічного складу та мовної структури населення України в умовах радянського тоталітаризму. Обґрунтовується, що розгортання штучної мовної та етнічної асиміляції у формі зросійщення стало прямим наслідком бездержавності України. Монографія розрахована на науковців, державних та громадських діячів, аспірантів, студентів та всіх, хто цікавиться етнічними проблемами.

Рецензенти:

доктор історичних наук, професор **Калакура Ярослав Степанович**
доктор історичних наук, професор **Олійник Микола Миколайович**
доктор історичних наук, професор **Сегада Сергій Петрович**

*Рекомендовано до друку Вченою радою філософського факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка,
протокол № 8 від 24 травня 2007року*

ISBN 978-966-2133-19-6

© Володимир Скляр, 2008.
© ВЦ "Просвіта", 2008.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
Розділ 1. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОСІЙЩЕННЯ УКРАЇНИ.....	24
1.1. Передумови та причини втягування України в російський етно-мовний простір.....	24
1.2. Вплив міграційних процесів на етнічну структуру населення.....	63
1.3. Особливості мовної та етнічної асиміляції.....	78
Розділ 2. ЕТНОМОВНІ ПРОЦЕСИ.....	143
2.1. Динаміка загальної чисельності населення.....	143
2.2. Українці: чисельність та територіальне розміщення.....	149
2.3. Мовне середовище українців: україномовні та російськомовні.....	160
2.4. Зміни чисельності та територіального розселення російської етнічної меншини.....	185
2.5. Мовна структура росіян: україномовні та російськомовні.....	197
2.6. Інші етнічні меншини: динаміка чисельності та мовне середовище.....	225
2.7. Україномовне та російськомовне населення: чисельність та структура.....	260
ВИСНОВКИ.....	320
ДОДАТКИ.....	333